

2026

EDUCATION

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

ALLOTMENT OF MARKS

Q. No. **1** carries 1 mark each (any *twelve*) : $1 \times 12 = 12$

Q. No. **2** carries 2 marks each (any *twelve*) : $2 \times 12 = 24$

Q. No. **3** carries 4 marks each (any *ten*) : $4 \times 10 = 40$

Q. No. **4** carries 6 marks each (any *four*) : $6 \times 4 = 24$

Total = 100

1. Answer the following questions (any twelve) : 1×12=12

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যিকোনো বাৰটা) :

নিচের প্রশ্নগুলির উত্তর দাও (যে কোনো বাৰোটি) :

गाहायाव होनाय सौलुफोरनि फिन हो (जायखिजाया मोनजिनै) :

Fill in the blanks :

খালী ঠাই পূৰ কৰাঁ :

শূন্যস্থান পূৰ্ণ কৰো :

लांदां जायगाखी सुफुं :

(a) Gauhati University was established in the year _____.

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় _____ চনত স্থাপন কৰা হৈছিল।

গৌহাটী বিশ্ববিদ্যালয় _____ সালে প্রতিষ্ঠিত হয়েছিল।

गौहाटी मुलुग सोलुसालिखी _____ बोसोराव गायसननाय जादोमोन।

(b) The name of the first secondary school of Assam is _____.

অসমৰ প্ৰথম মাধ্যমিক বিদ্যালয়খনৰ নাম হ'ল _____।

অসমৰ প্ৰথম মাধ্যমিক বিদ্যালয়টিৰ নাম হলো _____।

आसामनि गिबिसिन गेजेरारि फरायसालिनि मुडा जाबाय _____।

(c) The 'World Population Day' is observed on _____.

'বিশ্ব জনসংখ্যা দিৱস' _____ তাৰিখে পালন কৰা হয়।

'বিশ্ব জনসংখ্যা দিবস' _____ তাৰিখে পালিত হয়।

'बुहुमनां सुबुं सानखो सान'खी फालिनाय जायो _____।

(d) Stimulus has no influence on _____ attention.

_____ মনোযোগত উদ্দীপকৰ কোনো প্ৰভাৱ নাথাকে।

_____ মনোযোগে উদ্দীপকৰ কোনো প্ৰভাৱ থাকে না।

_____ गोसो होनाया थुलुंगा खानायनि सायाव जेबो गोहोम खोख्लैया।

(e) Counselling is _____ function of mental hygiene.

পৰামৰ্শদান মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ _____ মূলক কাৰ্য।

পৰামৰ্শদান মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ _____ মূলক কাৰ্য।

बोसोन होनाया _____ गोसो देहा सावसिनि हाबाफारि।

(f) _____ is the positional measure of central tendency.

_____ কেন্দ্ৰীয় প্ৰবণতাৰ স্থানসূচক জোখ।

_____ কেন্দ্ৰীয় প্ৰবণতাৰ স্থানসূচক পরিমাপ।

_____ आनो मिरु मोखांथाइनि सुग्राफोरनि थाथाइआरि।

(g) The insightful method of learning is based on _____ theory.

শিকনৰ অন্তৰ্দৰ্শন পদ্ধতি _____ তত্ত্বৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত।

শিখনৰ অন্তৰ্দৰ্শন পদ্ধতি _____ তত্ত্বৰ উপৰে প্ৰতিষ্ঠিত।

इसि नोजौरै सोलुनायनि आदबआ _____ थिरांथाइनि सायाव सोनारो।

(h) Attention is not a mental power, but a mental _____.

মনোযোগ এক মানসিক শক্তি নহয়, ই এক মানসিক _____।

মনোযোগ এক মানসিক শক্তি নয়, বৰং একটি মানসিক _____।

गोसो होनाया मोनसे गोसोआरि गोहो नडा, नाथाय मोनसे गोसोआ _____।

Answer the following questions in *one* sentence or in *one* word :

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ এটা বাক্য বা এটা শব্দত দিয়া :

নিচের প্রশ্নগুলির উত্তর একটি বাক্য বা একটি শব্দে দাও :

गाहायाव होनाय सौलुफोरखी मोनसे बाथा एबा मोनसे सोदोबजो फिन हो :

(i) In which year was the 'Protection of Women from Domestic Violence Bill' passed?

কোন চনত 'মহিলাৰ ঘৰুৱা হিংসা সুৰক্ষা বিল'খন গ্ৰহণ কৰা হৈছিল?

'गृहखालि सहिंसता थेके नारीदेर सुरक्षा बिल' কোন সালে গৃহীত হয়েছিল?

बबे बोसोराव 'हौवाफोरजो गादब जानायनिफ्राय हिनजावफोरखी उदां खालामनाय बिल'खी बारहोदोमोन?

(j) Why is recognition easier than recall?

স্মরণতকৈ প্রত্যভিজ্ঞা কিয় সহজ?

স্মরণ অপেক্ষা প্রত্যভিজ্ঞা কেন সহজ?

গনায়থিনায়া গোসোখানায়া নিখুড় গোরলৈসিন মানো?

(k) 25% of the scores in a distribution is less than the score 40 and 25% is more than the score 62. Find out the quartile deviation of the distribution.

এখন বিতরণ তালিকাৰ 25% বাশি 40 বাশিটোৰ তলত আৰু 25% বাশি 62 বাশিটোৰ ওপৰত আছে। উক্ত বিতরণ তালিকাৰ চতুৰ্থক বিচ্যুতি নির্ণয় কৰা।

একটি বণ্টন তালিকাৰ 25% বাশি 40 বাশিটিৰ নিচে এবং 25% বাশি 62 বাশিটিৰ উপরে আছে। উক্ত বণ্টন তালিকাৰ চতুৰ্থক বিচ্যুতি নির্ণয় কৰো।

মোনসে রানসারথিআব 25% নম্বর ফোরা 40 নম্বরনি গাহায়াব থায়ো আরো 25% আ 62 নম্বরনি বাসিন जायो। रानसारथिनि त्रैथि थांख्लेंथाइखौ दिहनु।

(l) Who was the Chairman of the Secondary Education Commission, 1952-53?

1952-53 চনৰ মাধ্যমিক শিক্ষা আয়োগৰ সভাপতি কোন আছিল?

1952-53 সালের মাধ্যমিক শিক্ষা আয়োগের সভাপতি কে ছিলেন?

1952-53 बोसोरनि गेजेरारि सोल्लोथाइ आय'गनि मासिगिरिया सोरमोन?

(m) What was the name of the programme adopted for improvement of primary education in India on the basis of the National Education Policy, 1986?

জাতীয় শিক্ষা নীতি 1986-অৰ আধাৰত ভাৰতৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ উন্নতিৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা আঁচনিখনৰ নাম কি আছিল?

জাতীয় শিক্ষা নীতি, 1986-ৰ ভিত্তিতে ভাৰতৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ উন্নতিৰ জন্য গৃহীত কৰ্মসূচীৰ নাম কী ছিল?

भारतआव गुदि फरायसालिखौ जौगाखां होनायनि थाखाय हायुडारि सोल्लोथाइ बिथांखि, 1986 खौ बिथा खालामना लानाय हाबाफारिनि मुडा मा?

(n) Write a common characteristic of maturation and learning.

পৰিপক্বতা আৰু শিকনৰ এটা উমৈহতীয়া বৈশিষ্ট্য লিখা।

পৰিপক্বতা (maturation) ও শিখন (learning)-এৰ একটি সাধাৰণ বৈশিষ্ট্য লেখো।

रानाय आरो सोल्लोनायनि जुनिया मोनसे आखुथाइखौ लिर।

(o) A boy normally tries to talk like his father or elder brother. Which method of learning seems to operate in this case?

এজন সৰু ল'ৰাই সাধাৰণতে দেউতাক বা ককায়েকৰ দৰে কথা ক'বলৈ যত্ন কৰে। এই ক্ষেত্ৰত শিকনৰ কোনটো পদ্ধতিয়ে ক্ৰিয়া কৰা যেন লাগে?

একটি ছেলে সাধাৰণত তার পিতা বা বড়ো ভাইয়ের মতো কথা বলার চেষ্টা করে। এখানে কোন শিখন পদ্ধতি কার্যকর হচ্ছে?

सासे हौवासाया सरासनसायै गावनि बिफा एबा देरसिन बिदा बायदि रायज्जायनो नाजायो। बे बेलायाव सोल्लोनायनि मबे राहाया खामानि मावो?

(p) What does the Greek term 'hygiene' mean?

গ্ৰীক শব্দ 'hygiene'-অৰ অৰ্থ কি?

ग्रीक शब्द 'hygiene'-এর অর্থ কী?

ग्रीक सोदोब 'hygiene' नि ओंथिआ मा?

2. Answer any *twelve* of the following questions : $2 \times 12 = 24$

তলত দিয়া যিকোনো বাৰটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

নিচের যে কোনো বারোটি প্রশ্নের উত্তর দাও :

गहायाव होनाय सोल्लुफोरनि जायखिजाया जिनेनि फिन हो :

(a) What do you mean by vocationalization of secondary education?

মাধ্যমিক শিক্ষাৰ বৃত্তিমুখীকৰণ বুলিলে কি বুজা?

माध्यमिक शिक्षार वृत्तिमुखीकरण (vocationalization) বলতে कौ बोबा?

गेजेरारि सोल्लोथाइखौ जिउराहायारि खालामनाय बुंल्ला मा बुजियो?

(b) Write the structure of secondary education as suggested by the Kothari Commission.

কোঠাৰী আয়োগৰ পৰামৰ্শ অনুযায়ী মাধ্যমিক শিক্ষাৰ গাঁথনিটো লিখা।
কোঠাৰী আয়োগেৰ পৰামৰ্শ অনুযায়ী মাধ্যমিক শিক্ষাৰ কাঠামোটি লেখো।
ক'থাৰি আয়'গা বোসোন হোনায় বায়দি গেজাৰি ফাৰায়সালিনি দাখাঙ্খৌ লিৰ।

(c) Why is non-formal education considered as a flexible system of education?

অগতানুগতিক শিক্ষাক কিয় এক নমনীয় শিক্ষা ব্যবস্থা বুলি বিবেচনা কৰা হয়?
অপ্রতিষ্ঠানিক শিক্ষা (non-formal education) কেন একটি নমনীয় শিক্ষাব্যবস্থা হিসেবে বিবেচিত হয়?
গোৱা নঙৈ খান্দি লেখা সোলোঁথাঙ্খৌ মানো মোনসে সোলায়-সোল' খান্দি হিসাবৈ গনায়না লানায় জায়ো?

(d) "All open education is distance education, but all distance education is not open education." Give two reasons.

"সকলো মুক্ত শিক্ষাই দূৰ শিক্ষা কিন্তু সকলো দূৰ শিক্ষাই মুক্ত শিক্ষা নহয়।" দুটা যুক্তি দিয়া।
"সব মুক্ত এডুকেশনই দূৰ শিক্ষা, কিন্তু সব দূৰ শিক্ষাই মুক্ত এডুকেশন নয়।" দুটি কারণ দৰ্শাও।

"গাসৈ উদাং সোলোঁথাঙ্খৌ জানথাঙ্খৌ সোলোঁথাঙ্খৌ নাথায় গাসৈ জানথাঙ্খৌ সোলোঁথাঙ্খৌ উদাং সোলোঁথাঙ্খৌ নডা।" মোননৈ জুক্তি হো।

(e) "Physical education leads to a healthy life." Give two reasons.

"শাৰীৰিক শিক্ষাই এটা সুস্থ জীৱনৰ বাট দেখুৱায়।" দুটা যুক্তি দিয়া।
"শাৰীৰিক শিক্ষাই একটি সুস্থ জীৱনৰ দিকে নিয়ে যায়।" দুটি কারণ দৰ্শাও।
"দেহায়াৰি সোলোঁথাঙ্খৌ মোনসে গোগো জিউখৌ দৈনো।" মোননৈ জুক্তি হো।

(f) What do you mean by 'women empowerment'?

'মহিলা সবলীকৰণ' বুলিলে কি বুজা?
'নারী ক্ষমতায়ন (women empowerment)' বলতে কী বোঝ?
'आइजो गोहो बांहोथाइ' बुब्ला नौ मा बुजियो?

(g) Write any two principles of environmental education.

পৰিবেশ শিক্ষাৰ যিকোনো দুটা নীতি লিখা।
পৰিবেশ শিক্ষাৰ যে কোনো দুটি নীতি লেখো।
আবহাৱায়াৰি সোলোঁথাঙ্খৌ জায়খিজায়া মোননৈ খান্দিফোৰখৌ লিৰ।

(h) Mention two characteristics of trial and error method of learning.

শিকনৰ প্ৰচেষ্টা আৰু ভুল পদ্ধতিৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
শিখনেৰ প্ৰচেষ্টা ও ভুল পদ্ধতিৰ দুটি বৈশিষ্ট্য লেখো।
নাজানায আৰো গোরোন্দিজোঁ সোলোঁনাযনি মোননৈ আখুথাঙ্খৌফোৰখৌ মুখ'।

(i) "Lata memorized two poems from her book one after another. But she forgot the first one after learning the second poem." Explain briefly the cause of her forgetting.

"লতাই তাইৰ কিতাপৰ পৰা দুটা কবিতা এটাৰ পিচত এটাকৈ মুখস্থ কৰিছিল। কিন্তু দ্বিতীয় কবিতাটো মুখস্থ কৰাৰ পিচত তাই মন কৰিলে যে প্ৰথম কবিতাটো তাইৰ মনত নাই।" তাইৰ এই পাহৰণিৰ কাৰণ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

"লতা ওৱ বই থেকে দুটি কবিতা একটিৰ পর একটি মুখস্থ কৰেছিল। কিন্তু দ্বিতীয় কবিতাটি মুখস্থ কৰাৰ পর সে মনে করল যে প্ৰথম কবিতাটি ওৱ মনে নেই।" তাৰ এই ভুলে যাওয়ার কারণ সংক্ষেপে ব্যাখ্যা কৰো।

"লতায়া গাবনি বিজাবনিফ্ৰাথ গানৈ খন্থাঙ্খৌফোৰখৌ মোনসেনি উনাব মোনসে গোসোআব লাখিদোঁমোন। নাথায় নৈথি খন্থাঙ্খৌ সোলোঁনানৈ গিবি খন্থাঙ্খৌ বাবগাৰ লাংদোঁমোন।" গুসুঙৈ বিনি বাবগাৰলাংনায়নি জাহোনখৌ ফোৰমায।

(j) To which laws of learning are the following proverbs related?

তলৰ প্ৰবাদকেইটা শিকনৰ কোন কোন নীতিৰ সৈতে জড়িত?
নিচের প্ৰবাদগুলি শিখনেৰ কোন কোন নীতিৰ সঙ্গে জড়িত?
सोलोँनायनि मबे आयेनफोरा गाहायाव होनाय बाथ्नाफोरजोँ सोमोन्दो गोनां?

(i) Habit is the second nature.

অভ্যাসৰ নৰ কৰ্ণপথে কৰে শৰ।
অভ্যাস হচ্ছে দ্বিতীয় প্ৰকৃতি।
सर'आनो नैथि आखु।

- (ii) Success leads to success.
কৃতকাৰ্যতাই কৃতকাৰ্যতাক আগুৱাই নিয়ে।
কৃতকাৰ্যতাই কৃতকাৰ্যতাকে এগিয়ে নিয়ে যায়।
जाकुंसारनाथानो जाकुंसारनाथनि फारसे दैदैनो।
- (k) Write two differences between volitional and non-volitional attention.
ঐচ্ছিক আৰু অনৈচ্ছিক মনোযোগৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখাঁ।
ঐচ্ছিক ও অনৈচ্ছিক মনোযোগের দুটি পার্থক্য লেখো।
गावगोसोआरि आरो गोसो गैथैनि गेजेराव मोननै फारग लिर।
- (l) Explain briefly the relationship between mental and physical health.
মানসিক আৰু দৈহিক স্বাস্থ্যৰ মাজত থকা সম্পৰ্ক চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰাঁ।
মানসিক ও দৈহিক স্বাস্থ্যের মধ্যে থাকা সম্পর্ক সংক্ষেপে ব্যাখ্যা করো।
गोसोआरि आरो देहायारि सावसिनि गेजेराव थानाय सोमोन्दो सुंदोबै फोरमाय।
- (m) Write briefly about the educational significance of interest.
আগ্ৰহৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্যৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখাঁ।
আগ্ৰহের শৈক্ষিক তাৎপরের বিষয়ে সংক্ষেপে লেখো।
सोलोंथाइयारि गुमुरनि गोनांथिनि सोमोन्दै सुंद'थै लिर।
- (n) What do you mean by preservative function of mental hygiene?
মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ সংৰক্ষণমূলক কাৰ্য বুলিলে কি বুজা?
মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানের সংরক্ষণমূলক কার্য বলতে কী বোঝো?
गोसोआरि देहा बिगियाननि रैखाथि होनाय हाबा होनोब्ला नों मा बुजियो?

- (o) The mean of 10 scores is 37. If one score is excluded, their mean becomes 35. Find out the excluded score.

10 টা বাশিৰ গড় হৈছে 37. যদি ইয়াৰ পৰা এটা বাশি বাদ দিয়া হয়, তেতিয়া গড় হ'ব 35. বাদ দিয়া বাশিটো উলিওৱাঁ।

10টি বাশির গড় হচ্ছে 37. যদি এর থেকে একটি বাশি বাদ দেওয়া হয়, তখন গড় হবে 35. বাদ দেওয়া বাশিটি নির্ণয় করো।

10 নম্বৰনি গেজেৰথিআ 37. জুদি মোনসে নম্বৰখৌ এরখ'যোল্লা, অল্লা বিসোরনি গেজেৰথিআ 35 জায়ো। এরখ'নায় অনজিমাখৌ দিহুন।

- (p) Write two importance of graphic representation of the frequency distribution.

বাৰংবাৰতা বিভাজনৰ লেখচিত্ৰিক উপস্থাপনৰ দুটা প্ৰয়োজনীয়তা লিখাঁ।

বারংবারতা বিভাজনের গ্রাফিক চিত্রের উপস্থাপনের দুটি প্রয়োজনীয়তা লেখো।

গলে-গলেথা রানসারথিনি থাখায় বো সাবগাৰিখৌ দিন্থিনায়নি মোননৈ গোনাংথি লির।

3. Answer any ten of the following questions : 4×10=40

তলত দিয়া যিকোনো দহটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

নিচের যে কোনো দশটি প্রশ্নের উত্তর দাও :

गाहायाव होनाय जायखिजाया मोनजि सोलुफोरनि फिन हो :

- (a) Explain the opinion of the Indian Education Commission, 1964-66 on vocationalization of secondary education.

1964-66 চনৰ ভাৰতীয় শিক্ষা আয়োগে বৃত্তিমুখী শিক্ষা সন্দৰ্ভত কেনেধৰণৰ মতামত আগবঢ়াইছিল বৰ্ণনা কৰাঁ।

1964-66 সনের ভারতীয় শিক্ষা আয়োগ বৃত্তিমুখী শিক্ষা সম্পর্কে কী মত পোষণ করেছেন তা বর্ণনা করো।

भारतारि सोलोंथाइ आय'ग, 1964-66 मथे गेजेरारि सोलोंथाइ जिउरहायारि खालामनायनि सायाव बिबुंथिखौ बेखेव।

(b) Discuss the suggestions offered by the National Education Policy of 1986 to equalize educational opportunity.

শৈক্ষিক সমতা স্থাপনৰ বাবে 1986 চনৰ জাতীয় শিক্ষা নীতিয়ে আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শসমূহ আলোচনা কৰা।

শৈক্ষিক সমতা স্থাপনৰ জন্ম জাতীয় শিক্ষা নীতি, 1986-ৰ প্ৰস্তাবগুলি আলোচনা কৰো।

সমান সোলোঁথাইয়াৰি খাবুফোৱা হোনো থাখায় 1986 মায়থাইনি হায়ুডাৰি সোলোঁথাই বিথাংখিআ হোনায় বোসোনফোৱা সাবায়।

(c) Write four characteristics of open university.

মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লেখো।

উদাং মুলুগ সোলোঁসালিনি মোনব্ৰৈ আখুথাইফোৱা লি।

(d) Why is distance education important in present society?

বৰ্তমান সমাজৰ বাবে দূৰত্ব শিক্ষা কিয় প্ৰয়োজনীয়?

বৰ্তমান সমাজে দূৰ শিক্ষা কেন প্ৰয়োজনীয়?

দানি সমাজাব জানথাইয়াৰি সোলোঁথাইআ মানো গোনাং?

(e) What do you mean by population education? Mention three objectives of population education. 1+3=4

জনসংখ্যা শিক্ষা বুলিলে কি বুজা? জনসংখ্যা শিক্ষাৰ তিনিটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰা।

জনসংখ্যা শিক্ষা বলতে কী বোৰা? জনসংখ্যা শিক্ষাৰ তিনিটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰো।

সুবুঁ সানখো সোলোঁথাই বুঁব্লা মা বুজিযো? সুবুঁ সানখো সোলোঁথাইনি মোনথাম বিথাংখিফোৱা লি।

(f) Explain the importance of women empowerment.

নাৰী সবলীকৰণৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

নাৰী ক্ষমতায়নৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰো।

আইজো গোহো বাঁহোথাইনি গোনাংখিআ ফোৱায়া লি।

(g) Write four characteristics of learning.

শিকনৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

শিকনৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লেখো।

সোলোঁনাযনি মোনব্ৰৈ আখুথাইফোৱা লি।

(h) Explain with example how learning is possible through conditioning.

অনুবন্ধন পদ্ধতিৰে শিকন কিদৰে সম্ভৱ হয়, উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

কীভাবে অনুবন্ধন-এৰ মাধ্যমে শিকন সম্ভৱ, উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰো।

মাৰোঁৱে ৱাদায়নি গেজেরজোঁ সোলোঁনায়া জাথাবনা জায়ো বিদিন্থিনি গেজেরজোঁ বেখেব।

(i) Write four differences between logical memory and rote memory.

যুক্তিসংগত বা যৌক্তিক স্মৃতি আৰু মুখস্থ স্মৃতিৰ চাৰিটা পাৰ্থক্য লিখা।

যুক্তিসংগত বা যৌক্তিক স্মৃতি ও মুখস্থ স্মৃতিৰ চাৰিটা পাৰ্থক্য লেখো।

জুক্তিগোনাং বিসম্বি আৰো খৌথিয়াৰি বিসম্বিনি গেজেরাব থানায় মোনব্ৰৈ ফাৰাগ লি।

(j) Memory can be good and bad both. Justify your answer.

স্মৃতি ভাল আৰু বেয়া দুয়োধৰণৰ হ'ব পাৰে। যুক্তিসহ উত্তৰ দিয়া।

স্মৃতি ভালোও হতে পাৰে, খাৰাপও হতে পাৰে। যুক্তিসহ উত্তৰ দাও।

বিসম্বিআ মোজাং এৰা গাজি মোননৈবো জানো হাগৌ। ফিননাযখৌ বিজিৰনা লি।

(k) Discuss about four objective or external conditions of attention.

মনোযোগৰ চাৰিটা বস্তুনিষ্ঠ বা বাহ্যিক কাৰকৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

মনোযোগৰ চাৰিটা বস্তুনিষ্ঠ বা বাহ্যিক শৰ্ত আলোচনা কৰো।

গোস্বামী হোনাথনি মনৰ্ঠৈ থাংখি এৰা বায়জোনি রাডায়খ্ৰী সাবৰায়।

(l) Mention any four roles that a school should play to prevent the mental illness of students.

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মানসিক অসুস্থতা প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ এখন বিদ্যালয়ে ল'ব লগা যিকোনো চাৰিটা ভূমিকা উল্লেখ কৰা।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীদেৱ মানসিক অসুস্থতা প্ৰতিৰোধে একাটি বিদ্যালয়ৰ যে কোনো চাৰিটা ভূমিকা উল্লেখ কৰো।

ফৰায়সাফোৱনি গোস্বামী আৰি বেৰামখ্ৰী হোৰথানো থাংখায় গংসে ফৰায়সালিয়া লানো গোনাং জায়খিজায়া মনৰ্ঠৈ বিফাব মুখ'না লিৰ।

(m) Discuss the role of family in promoting proper mental health of children.

শিশুৰ উপযুক্ত মানসিক স্বাস্থ্যৰ বিকাশত পৰিয়ালৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

শিশুদেৱ মানসিক স্বাস্থ্য উন্নয়নে পৰিবাৰেৰ ভূমিকা আলোচনা কৰো।

গথ'ফোৱনি আৰজাথাব গোস্বামী আৰি সাবস্মি জৌগানায়াব নখৰনি বিফাবখ্ৰী সাবৰায়।

(n) What do you mean by measures of central tendency? Mention three advantages of median as a measure of central tendency. $1+3=4$

কেন্দ্ৰীয় প্ৰবণতাৰ জোখ বুলিলে কি বুজা? কেন্দ্ৰীয় প্ৰবণতাৰ জোখ হিচাপে মধ্যমাৰ তিনিটা সুবিধা উল্লেখ কৰা।

কেন্দ্ৰীয় প্ৰবণতাৰ পৰিমাণ বলতে কী বোৰা? কেন্দ্ৰীয় প্ৰবণতাৰ পৰিমাণ হিচাবে মধ্যমাৰ তিনিটা সুবিধা উল্লেখ কৰো।

মিৰু মোখাংথাইনি সুগ্ৰাফোৱ বুন্ডলা মা বুজিযো? মিৰু মোখাংথাইনি সুগ্ৰাফোৱাব গেজেরমানি মনৰ্থাম হামজাথাবনাফোৱখ্ৰী মুখ'।

(o) What is histogram? Draw a histogram from the following frequency distribution table (use graph paper) :

আয়তচিত্ৰ কাক বোলে? তলত দিয়া বাৰংবাৰতা বিভাজন তালিকাৰ পৰা এক আয়তচিত্ৰ অংকন কৰা (লেখ কাগজ ব্যৱহাৰ কৰিবা) :

আয়তচিত্ৰ কাকে বোলে? নিচে দেওয়া বাৰংবাৰতা বিভাজন তালিকাৰ থেকে একাটি আয়তচিত্ৰ অঙ্কন কৰো (গ্ৰাফ কাগজ ব্যৱহাৰ কৰবে) :

খুন্খিয়া বো সাবগাৰিআ মা? গাহাযনি গলে-গলেথা রানসারথি संलाइनिफ्राय खुन्खिया बो सावगारिख्ठी आखि (खाखौलु-बिलाइ बाहाय) :

Class Interval	Frequency
শ্ৰেণী অন্তৰাল	বাৰংবাৰতা
শ্ৰেণী অন্তৰাল	বাৰংবাৰতা
থাংখো খোন্দোৰ	গলে-গলেথা
85-89	3
80-84	7
75-79	10
70-74	8
65-69	12
60-64	10
55-59	6
50-54	4
	$N = 60$

4. Answer any four of the following questions : $6 \times 4 = 24$

তলত দিয়া যিকোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

নিচের যে কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নেৰ উত্তৰ দাও :

গাহায়াব হোনাথ জায়খিজায়া মনৰ্ঠৈ সৌলুনি ফিন হো :

(a) Describe the aims of secondary education as suggested by the Mudaliar Commission.

মাধ্যমিক শিক্ষাৰ লক্ষ্য সম্পৰ্কে মুদালিয়াৰ আয়োগে আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

মুদালিয়াৰ আয়োগ প্ৰস্তাবিত মাধ্যমিক শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যগুলি বৰ্ণনা কৰো।

মুদালিয়াৰ আয়'গনি বোসোন মথি গেজেরারि सोलोथाइनि थांखिफोरख्ठी फोरमाय।

(b) What do you mean by value education? Discuss the need of value education in the present social circumstances. 2+4=6

মূল্যবোধ শিক্ষা বুলিলে কি বুজা? বর্তমান সামাজিক পৰিস্থিতিত মূল্যবোধ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আলোচনা কৰা।

মূল্যবোধ শিক্ষা বলতে কী বোঝ? বর্তমান সামাজিক পৰিস্থিতিতে মূল্যবোধ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আলোচনা কৰো।

বেসেননাং সোলোঁথাই বুল্লানোঁ মা বুজियो? আখিখালনি সমাজাৰি থাসাৰিআব বেসেননাং সোলোঁথাইনি গোনাংখিখৌ সাবরায।

(c) What is insightful method of learning? Write the educational significance of insightful method of learning. 2+4=6

শিকনৰ অন্তর্দর্শন পদ্ধতি কি? শিকনৰ অন্তর্দর্শন পদ্ধতিৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্য লিখা।

অন্তর্দৃষ্টিনির্ভর শিখন পদ্ধতি কী? শিখনের অন্তর্দৃষ্টিনির্ভর পদ্ধতির শৈক্ষিক তাৎপৰ্য লেখো।

সোলোঁথাইনি ইছিঁ নোজোরারি আদবআ মা? ইছিঁ নোজোরারি সোলোঁনাযনি সোলোঁথাইয়ারি গুমুরনি আদবখৌ লির।

(d) What is forgetting? Discuss about four psychological causes of forgetting. 2+4=6

বিস্মৃতি কি? বিস্মৃতিৰ চাৰিটা মানসিক কাৰণ আলোচনা কৰা।

বিস্মৃতি কী? বিস্মৃতিৰ চাৰটি মানসিক কাৰণ আলোচনা কৰো।

बावगारनाया मा? बावगारनायनि मोनब्रे गोसोआरि सानथौखौ फोरमायना लिर।

(e) Discuss the scope of mental hygiene.

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ আলোচনা কৰা।

মানসিক স্বাস্থ্যবিধিৰ পৰিধি আলোচনা কৰো।

गोसो देहा विगियाननि अरथाइखौ सावराय।

(f) Find out the quartile deviation from the following distribution table :

তলৰ বিভাজন তালিকাৰ পৰা চতুৰ্থক বিচ্যুতি নিৰ্ণয় কৰা :

নিচের বিভাজন তালিকা থেকে চতুৰ্থক বিচ্যুতি নিৰ্ণয় কৰো :

गाहायनि रानसारथि संलाइनिफ्राय ब्रैथि थांज्जेँथाइखौ दिहुन :

Class Interval	Frequency
শ্ৰেণী অন্তৰাল	বাৰংবাৰতা
শ্ৰেণি অন্তরাল	বারংবারতা
थाखौ खोन्दोब	गले-गलेथा
80-84	3
75-79	4
70-74	7
65-69	8
60-64	12
55-59	7
50-54	4
45-49	3
40-44	2
	$N = 50$
